

Voice of the Voiceless

STAD GENK

T.a.v. de burgemeester

T.a.v. het college van burgemeester en schepenen

Stadsplein 1

3600 GENK

Ravensteingalerij - Galerie Ravenstein 27
1000 Brussel - Bruxelles
T: 02/245 29 50 | F: 02/215 09 43
info@gaia.be | www.guia.be |
rek. n° - n° de compte BE32 0012 3616 8202

Brussel, 21 september 2015

aangetekend met ontvangstbewijs

Betreft:
Verzoek bestuurlijke maatregelen tegen Stad
Beringen en Stad Genk

U/ref:
/

O/ref:
Onvergunde exploitatie
slachthuis

Geachte burgemeester,
Geachte schepenen,

Wij zijn zo vrij u hoogdringend aan te schrijven naar aanleiding van het voornemen van Stad Genk om een slachthuis in te richten en uit te baten op de site van de stedelijke werkplaatsen, met name aan de Wiemesmeerstraat 85 te Genk.

Zeer concreet werd ons reeds door uw eigen stadsdiensten meegedeeld dat de voorbereidingen voor de inrichting van een 'slachthuis' volop bezig zijn, en nu reeds constructies werden geplaatst met het oog op het *onverdoofd* slachten van schapen tijdens het offerfeest.

Wij zijn genoodzaakt u te wijzen op het onwettig en zelfs illegaal karakter van dit voornemen, nu dit enerzijds ingaat tegen de Europese Verordening (EG) nr. 1099/2009 en anderzijds niet de vereiste milieu- en stedenbouwkundige vergunningen voorhanden zijn. Gelet op het ontbreken van de milieuvergunning, én het feit dat u als overheid kennelijk van plan bent een milieumisdrijf te plegen zonder handhavend op te treden, hebben wij **verzocht aan de gewestelijke milieutoezichthouder om de nodige vaststellingen te verrichten én bijhorende bestuurlijke maatregelen op te leggen** (zie bijlage 1).

Wij vragen u dan ook om per kerend, en uiterlijk tegen dinsdag 22 september om 12u 's middags schriftelijk te bevestigen dat er geen onverdoofde slachtingen zullen plaatsvinden in het beoogde 'slachthuis' en de burgemeester of gemeentelijk toezichthouder in voorkomend geval meteen de nodige bestuurlijke maatregelen zal opleggen om meteen het milieumisdrijf te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of herhaling ervan te voorkomen.

Hieronder lichten wij het illegale en wederrechtelijke karakter toe van het voornemen van Stad Genk om een slachthuis in te richten en te exploiteren gedurende 1 à 2 dagen.

Zoals u zeer goed weet, verbiedt artikel 4 Verordening (EG) nr. 1099/2009 immers dat dieren onverdoofd zouden worden geslacht. **Zelfs in geval van rituele slachtingen laat de Verordening (EG) 1099/2009 niet toe dat dit nog zou gebeuren op tijdelijke slachtvloeren.** Ook Vlaams minister van Dierenwelzijn Ben WEYTS heeft dit herhaaldelijk bevestigd.

Desondanks stellen wij vast dat u als overheid doelbewust en moedwillig de regelgeving tracht te omzeilen, om alsnog het onverdoofd ritueel slachten toe te laten. **Dit gaat in tegen elke vorm van behoorlijk bestuur, én brengt zelfs de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de gemeente, burgemeester en bevoegde schepenen in het gedrang!** Wij wijzen er immers op dat het inrichten en exploiteren van een slachthuis vergunningsplichtig is, terwijl er géén stedenbouwkundige noch milieuvergunning werd verleend.

U lijkt gebruik te willen maken van een uitzondering in hoger vermelde Europese Verordening, die toelaat om toch nog onverdoofd te slachten in een erkend slachthuis. Opnieuw dienen wij u er uitdrukkelijk op te wijzen dat dit enkel kan in een erkend slachthuis, dat tevens beschikt over de noodzakelijke stedenbouwkundige en milieuvergunningen (*quod certe non in casu*).

Concreet stellen wij vast dat het 'slachthuis' wordt ingericht op dezelfde locatie is als waar de lokale tijdelijke slachtvloer voor het offerfeest was ingericht gedurende de voorbije 2 jaren. Er worden nu gewoon minimale – doch niet-afdoende – aanpassingswerken gedaan met het oog op een 'erkend slachthuis', dat na 1 of 2 dagen slachten opnieuw zou worden omgevormd naar de stedelijke werkplaats. Het spreekt voor zich dat dit nog steeds een tijdelijke slachtvloer is, waar geen onverdoofde slachtingen kunnen plaatsvinden. Gelet op de 'uitbating' gedurende slechts 1 à 2 dagen is **in de praktijk nog steeds sprake is van een tijdelijke slachtvloer.** Uw voornemen is dus in strijd met diverse regelgeving.

1) **STRIJDIGHEID MET EUROPESE REGELGEVING**

Indien dieren worden geslacht volgens speciale methoden die vereist zijn voor religieuze riten, zijn de voorschriften van het verbod op onverdoofd slachten niet van toepassing mits het slachten plaatsvindt in een slachthuis. Een slachthuis wordt in Verordening (EG) nr. 1099/2009, artikel 2, k gedefinieerd als "elke voor het slachten van landdieren gebruikte inrichting die onder Verordening (EG) nr. 853/2004 valt."

Merk vooraf op dat hier reeds sprake is van een inrichting, zodat ook een milieuvergunning vereist is (zie verder).

Overweging 59 van Verordening (EG) nr. 1099/2009 vereist duidelijk een langetermijnplanning en langetermijninvesteringen om te kunnen spreken van een 'slachthuis':

"De indeling, bouw, en apparatuur van slachthuizen vergt een langetermijnplanning en langetermijninvesteringen. Deze verordening moet dan ook in een adequate overgangperiode voorzien in verband met de tijd die de sector nodig heeft om zich aan de desbetreffende voorschriften van deze verordening aan te passen. Gedurende die periode dienen de voorschriften die in Richtlijn 93/119/EG zijn vastgelegd voor de indeling, bouw, en apparatuur van slachthuizen, van toepassing te blijven."

Hieruit kan worden afgeleid dat de EU permanent slachthuizen voor ogen had en absoluut geen tijdelijk slachthuis voor 1 à 2 dagen zoals in uw stad. Dit geldt des te meer indien rekening wordt gehouden met de financiële ramingen voor het 'slachthuis', waarbij de geschatte kostprijs ruimschoots de opbrengsten overstijgt. Daar bovenop komen nog de eenmalige en jaarlijks terugkerende investeringen die noodzakelijk zouden zijn om tegemoet te komen aan de strenge regels voor slachthuizen, alsook de inzet van tal van stedelijke diensten voor de voorbereidingen, begeleiding en (indien men wettig wil exploiteren) vergunningsaanvragen.

Hoger vermelde uitzondering is overgenomen uit Richtlijn 93/119/EG van de Raad, die commercieel slachten vereiste. Van enig commercieel slachten is hier geen sprake meer. Dit knelt des te meer indien men rekening houdt met het verbod om goederen met verlies te verkopen uit het Belgisch Wetboek Economisch Recht. Hoewel u zou kunnen aanhalen dat een dienst wel met verlies mag worden aangeboden, rijst nog steeds de vraag in welke mate het getuigt van een behoorlijk bestuur om een dienst aan te bieden waarvan men vooraf al weet dat deze structureel verlieslatend is. U beslist immers met kennis van zaken om de 'dienst' aan te bieden tegen een prijs die geenszins de kosten kan dekken.

Ook in het zeer recente vonnis van 16 september 2015 van de Brusselse kortgedingrechter wordt expliciet geoordeeld dat de uitzondering op het principe van verdoofd slachten omwille van religieuze riten die Verordening (EG) nr. 1099/2009 toestaat, **slechts mogelijk is in erkende, vaste slachthuizen** (bijlage 4, p. 18).

Gelet op voorgaande staat in ieder geval vast dat uw voornemen in strijd is met de Europese Verordening (EG) 1099/2009.

2) GEBREK AAN STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

Het gebouw waar het 'tijdelijk' slachthuis zou worden ingericht, betreft momenteel een loods of opslagplaats van de stad **voor de stedelijke diensten** zodat er onmiskenbaar sprake is van een gemeenschapsvoorziening. Dit betekent dat voor het inrichten van een slachthuis – een *ambachtelijke of verwerkende activiteit* – een **functiewijziging** nodig is, waarvoor in principe een stedenbouwkundige vergunning is vereist.

Door uw eigen stedelijke diensten werd meegedeeld dat er op vandaag géén stedenbouwkundige vergunning voorhanden is voor de inrichting als slachthuis. De laatste stedenbouwkundige vergunning dateert immers al van 2011. **Het staat dus vast dat er op vandaag geen vergunning voorhanden is voor een verwerkende activiteit op de bewuste locatie in Genk.**

- **Artikel 4.2.1., 6° VCRO**

Overeenkomstig artikel 4.2.1. 6° VCRO mag niemand zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning de hoofdfunctie van een bebouwd onroerend goed geheel of gedeeltelijk wijzigen, indien de Vlaamse Regering deze functiewijziging als vergunningsplichtig heeft aangemerkt.

Artikel 2 van het Besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de vergunningsplichtige functiewijzigingen van 14 april 2000 bepaalt dat een stedenbouwkundige vergunning ook is vereist als de hoofdfunctie van een onroerend bebouwd goed geheel of gedeeltelijk wordt gewijzigd van de **hoofdfunctie gemeenschapsvoorzieningen en openbare nutsvoorzieningen naar één van de in het eerste lid vermelde hoofdfuncties** (o.a. industrie en ambacht (6°) of landbouw in de ruime zin (4°)). *In casu* is er sprake van een functiewijziging van een gemeenschapsvoorziening (loods van stedelijke diensten) naar een slachthuis. **Dit betreft een andere hoofdfunctie, zodat deze functiewijziging vergunningsplichtig is.**

Aangezien er geen stedenbouwkundige vergunning werd afgeleverd, is er sprake van een stedenbouwkundig misdrijf, dat strafrechtelijk vervolgd kan worden. Opnieuw moet worden opgemerkt dat een overheid zich uiteraard zelf niet schuldig mag maken aan het niet-naleven van de stedenbouwkundige regelgeving, laat staan van het doelbewust begaan van misdrijven. Aangezien het slachthuis nu al wordt ingericht, maakt u zich nu echter al schuldig aan het doelbewust en met kennis van zaken plegen van een stedenbouwkundige misdrijf, met alle gevolgen vandien voor uw aansprakelijkheid.

U zou tevergeefs beroep doen op het vrijstellingenbesluit (d.i. het Besluit van 16 juli 2010 van de Vlaamse Regering tot bepaling van handelingen waarvoor geen stedenbouwkundige vergunning nodig is, op basis waarvan geen stedenbouwkundige vergunning vereist is. Hoofdstuk 4 bepaalt in welke gevallen geen stedenbouwkundige vergunning vereist is in industriegebied. Aangezien *in casu* sowieso een milieuvergunning vereist is (zie verder – cf. milieuvergunningsplicht voor slachthuizen, minstens op grond van rubriek 45 van Bijlage 1 van VLAREM I), kan al geen beroep worden gedaan op deze uitzondering op basis waarvan geen vrijstelling vereist zou zijn.

Ook een beroep op de bepalingen uit hoofdstuk 7 betreffende de **'tijdelijke handelingen'** is **uitgesloten**, aangezien men anders per definitie erkent dat er sprake is van een **tijdelijke slachtvloer**, waarop een duidelijk Europees verbod geldt van onverdoofd slachten.

Overigens, en ten overvloede, zou zelfs mét de vereiste stedenbouwkundige vergunning nog geen aanvang mogen worden genomen met de werken. Vooreerst moet de **wachttermijn van 35 dagen** worden gerespecteerd vooraleer men uitvoering mag en kan geven aan een (hypothetische) stedenbouwkundige vergunningen daarnaast is een **stedenbouwkundige vergunning sowieso geschorst** omwille van de koppeling met de vereiste milieuvergunning.

Niettemin moet worden vastgesteld dat stad Genk reeds werken liet uitvoeren zonder te beschikken over een voorafgaande stedenbouwkundige vergunning voor de vergunningsplichtige plaatsing van installaties en constructies, noch over een stedenbouwkundige vergunning voor de vereiste functiewijziging. Het staat dus vast dat Stad Genk zich momenteel schuldig maakt aan een of meerdere stedenbouwkundige misdrijven!

3) **GEBREK AAN MILIEUVERGUNNING**

Alsof bovenstaande misdrijven nog niet voldoende zijn, staat ook vast dat een slachthuis zou worden geëxploiteerd zonder de vereiste schriftelijke en voorafgaande milieuvergunning (art. 4, § 1 Milieuvergunningsdecreet). Er zijn immers meerdere vergunningsplichtige rubrieken uit Bijlage 1 van VLAREM I van toepassing, minstens voor:

- een slachthuis voor slachtdieren andere dan pluimvee en konijnen (45.1.a.);
- het stallen van dieren, en schapen in het bijzonder (9.6.b);
- lozing van afvalwater (rubriek 3);
- enz.

Het spreekt voor zich dat hierbij tal van bezwaren geuit kunnen worden, zowel over hinder (geur, geluid, gebrekkige mobiliteit, enz.), alsook over het niet toepassen van de best beschikbare technieken of planologische onverenigbaarheid. Tevergeefs zou u overigens een beroep willen doen op een 'tijdelijke milieuvergunning' om een openbaar onderzoek te vermijden. Ongeacht discussie over de al dan niet blijvende gevolgen voor het leefmilieu, staat vast dat dergelijke tijdelijke inrichting in strijd zou zijn met het duidelijke Europese verbod om te slachten op een tijdelijke slachtvloer en de beslissing van minister WEYTS om onverdoofd slachten op tijdelijke slachtvloeren tijdens het Offerfeest niet langer toe te laten (intussen bevestigd door de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel in kortgeding (bijlage 2) én door de Raad van State).

Overeenkomstig het zorgvuldigheidsbeginsel en artikel 30bis, § 1 VLAREM I dient de vergunningverlenende overheid er over te waken dat de **vergunning voorwaarden bevat die garanderen dat de inrichting voldoet aan de eisen van VLAREM I en II**. Indien geen voldoende garanties bestaan dat die hinder en risico's tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, moet de vergunning overeenkomstig artikel 30bis, § 1, in fine VLAREM I worden geweigerd. Wij stellen nu reeds vast dat tal van algemene en sectorale voorwaarden voor slachthuizen niet nageleefd zouden worden, onder meer betreffende de vereiste omheining van 2 meter rondom terrein; de opvang van vlees- en beenderrestjes; opvang van bloed, en zelfs ongeoorloofde lozing in oppervlaktewater of riool; gebrek aan mechanische ventilatie, met luchtafzuiging op minimum 10 meter hoogte; enz.

In dit verband benadrukken wij dat de onzekerheid over de naleving van milieuvorwaarden uiteraard géén deugdelijk motief is om dan maar géén milieuvergunning aan te vragen. **Een eventuele exploitatie zonder vergunning is per definitie een strafbaar misdrijf, dat zelfs prioritair vervolgd wordt.**

Volledigheidshalve wordt nogmaals gewezen op de schorsing tussen stedenbouwkundige en milieuvergunning, op basis waarvan de bouw en exploitatie geschorst is tot beide vergunningen *definitief* verleend zijn. In de praktijk komt dit neer op het definitief verlenen in beroep, na het doorlopen van de administratieve beroepsprocedure, wat hier duidelijk niet het geval is. **Bijgevolg kan er nog geen slachthuis worden ingericht, noch de functie ervan gewijzigd worden, laat staan geëxploiteerd worden op een legale wijze.**

4) STRIJDIGHEID MET VOORWAARDEN VOOR ERKENNING ALS SLACHTHUIS (FAVV)

In de mate dat u als overheid toch moedwillig zou exploiteren zonder te beschikken over de vereiste vergunningen, en dus doelbewust misdrijven zou plegen die uw (eigen) aansprakelijkheid in het gedrang kunnen brengen, beklemtonen wij bijkomend dat **ook de voorwaarden om te worden erkend als slachthuis absoluut niet voldaan zijn.**

U weet zelf ook dat deze voorwaarden zeer streng zijn, des te meer voor een 'slachthuis' dat slechts 1 à 2 dagen zou worden geëxploiteerd. Dit belet niet dat u, conform de Europese Verordening, sowieso aan deze voorwaarden moet voldoen vooraleer een slachthuis erkend kan worden. Gelet op de omvang en verregaande draagwijdte van de voorwaarden, staat nu al vast dat de haastig en amateuristisch opgebouwde slachtlocatie niet erkend kan worden. Over een gelijkaardig initiatief in Beringen worden daar zelfs expliciet vragen over gesteld door het door de stad aangestelde adviesbureau!

Op basis van de plannen en de gegevens waarover wij nu beschikken, kan met zekerheid gesteld worden dat de voorgenomen inrichting niet voldoet aan alle voorwaarden. Zo blijkt uit foto's dat geen overdekte stal wordt voorzien, maar evenmin gebrek aan naleving is van voorwaarden inzake uitrusting, reiniging, voldoende ontsmetten van slachtmateriaal, voldoende licht en (mechanische) verluchting, voorwaarden intern transport, ontsmetting van vervoersmiddelen, afval- en watervoorzieningen, onmiddellijke verpakkingen, postmortem en antemortemkeuring, tal van hygiënische voorschriften ...). Kortom: de lijst van niet-nageleefde voorwaarden is schier eindeloos, zodat u onmogelijk kan voorhouden dat er sprake zou zijn van een erkend slachthuis.

Ten slotte, maar absoluut essentieel, wijzen wij er ook op dat het FAVV een **afdoende controle vereist is op het welzijn van de dieren bij aankomst in het slachthuis**. Niettemin blijkt nergens uit hoe u ook aan deze voorwaarde zou (willen) voldoen.

5) BESLUIT

Aangezien tal van voorwaarden niet afdoende worden nageleefd, en bijkomend duidelijk is dat een 1) niet-professioneel slachthuis en 2) kortstondige exploitatie de naleving van al deze voorwaarden onmogelijk kan garanderen, kan er geen uitbating volgen. Bovendien beschikt u zelfs in dat geval niet over de vereiste vergunningen, zodat de enige legale optie als zorgvuldig bestuur erin bestaat om géén exploitatie en al zeker géén onverdoofde slachtingen te laten plaatsvinden op de voorgenomen locatie.

In het vonnis van 16 september 2015 van de Brusselse kortgedingrechter wordt uitdrukkelijk besloten dat er geen subjectief recht bestaat om in een tijdelijke slachtinrichting dieren te (laten) slachten volgens speciale methodes die vereist zijn voor religieuze riten, met name deze onbedwemd te slachten. Dit is enkel mogelijk in een erkend slachthuis (bijlage 4, p. 21).

Wij vragen u dan ook, binnen uw bevoegdheid als burgemeester, om dergelijke inrichting in geval van onvergunde exploitatie meteen stil te leggen (cf. artikel 67 Gemeentedecreet). Bovendien wordt in het vonnis van de Brusselse kortgedingrechter uitdrukkelijk geoordeeld dat de Dierenwelzijnswet een strafwet is, en de bepalingen de openbare orde, hygiëne en volksgezondheid dienen (bijlage 4, p. 19) zodat de burgemeester ook moet optreden om de openbare orde te vrijwaren. **Minstens verzoeken wij u met nadruk om uw bevoegdheid uit te putten om**

bestuurlijke maatregelen op te leggen, met name om meteen het milieumisdrijf te beëindigen, de gevolgen ervan geheel of gedeeltelijk ongedaan te maken of herhaling ervan te voorkomen (art. 16.4.6. en 16.4.7 DABM).

Desgevallend kan u dit opdragen aan de gemeentelijke toezichthouder, en sowieso beschikt de burgemeester zelf over deze bevoegdheid omdat *in casu* een vergunningsplichtige inrichting zonder vergunning zou worden geëxploiteerd (art. 60, 3° Milieuhandhavingsbesluit).

Wij lichten u nu reeds in geval van exploitatie sowieso tal van vaststellingen zullen worden uitgevoerd, en alle mogelijke middelen zullen worden uitgeput om de misdrijven te laten vaststellen alsook om bestuurlijke maatregelen te laten opleggen, met alle gevolgen vandien voor de aansprakelijkheid van zowel de gemeente als de burgemeester en bevoegde schepenen indien u de exploitatie niet zelf zou verhinderen. Merk op dat overeenkomstig artikel 16.4.5. DABM bestuurlijke maatregelen niet enkel kunnen worden opgelegd ten aanzien van degene die een milieu-inbreuk of een milieumisdrijf heeft gepleegd, maar ook ten aanzien van diegene die opdracht heeft gegeven om handelingen te stellen die een milieu-inbreuk of milieumisdrijf uitmaken. De gemeente en haar organen kan dus zelf als overtreder worden aangeduid!

Samen met de bestuurlijke maatregel kan daarnaast een bestuurlijke dwangsom worden opgelegd (art. 16.4.18bis DABM). Wij dringen erop aan dat in voorliggend geval, waarbij de (Europese) wetgeving bewust wordt omzeild, een voldoende hoge dwangsom wordt opgelegd. Nu het de expliciete bedoeling is om de exploitatie te beperken tot 1 à 2 dagen, vragen wij om de dwangsom op te leggen per inbreuk op de opgelegde maatregel, a rato van 2.500 euro per onverdoofd geslacht schaap.

Wij hielden eraan u hiervan op de hoogte te stellen, en danken u voor het gevolg dat u zal willen geven om – in geval van effectieve exploitatie – meteen de nodige bestuurlijke maatregelen vergezeld van een dwangsom op te leggen.

Oprecht hoogachtend,

Michel VANDENBOSCH
Voorzitter van vzw GAIA

Ann DE GREEF
Directeur van vzw GAIA

Bijlagen:

1. Brief aan gewestelijke toezichthouder
2. Vonnis van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Brussel, in kortgeding, van 16 september 2015

CC:

- Afdeling Milieu-inspectie, Buitendienst Limburg
- Kabinet Ben Weyts, Vlaams minister van Dierenwelzijn